

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ YAYINLARI

**TARİH VE KÜLTÜR BAĞLAMINDA MUŞ
ULUSLARARASI SEMPOZYUMU**

*INTERNATIONAL SYPOSIUM ON MUŞ
IN THE CONTEXT OF HISTORY AND CULTURE*

10-12 MAYIS 2018

MUŞ

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Yayına Hazırlayan
Arzu GÜVENÇ SAYGIN

ANKARA - 2018

- Masallar Evrensel Midir? Ukrayna ve Türk (Muş) Masallarından Üçer Örnek Üzerinde Bir Karşılaştırma / *Are the Tales Universal? A Comparison on Three Samples of Folk Tales of Ukraine and Muş*
Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz IRMAK
Dr. Nadiya SENÇİLO211
- Fasih Arapça'nın Muş İline Bağlı Hasköy İlçesinde Konuşulan Mahalli Arapça İle Olan Benzerlik ve Farklılıkları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz / *A Comparative Analysis on the Similarity and Differences of the Fluent Arabic and the Local Arabic Spoken in Haskoy, Muş*
Arş. Gör. Sevda ÇETİN215
- Seyyid Aynü'l-Melek Hazretleri, Camisi, Vakfiyesi ve Muş Tarihindeki Önemi / *Seyyid Aynu'l-Melek and His Mosque, Foundation and Importance in Mus History*
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sena EKİCİ
Arş. Gör. Mehmet ÖZTÜRK
Araştırmacı Mehmet Sait SELVİ.....219
- Seyyid Aynü'l-Melek Hazretleri Tekkesi, Medresesi ve Muş Tarihindeki Yeri / *Seyyid Aynu'l-Melek and His Tekke, Madrasah and Place in Mus History*
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sena EKİCİ
Arş. Gör. Mehmet ÖZTÜRK
Araştırmacı Mehmet Sait SELVİ.....222
- Şeyh-Mürit İletişiminin Yazma Geleneğine Katkısı: Mela Zahirê Tendûrekî'nin Dîwan'ı / *Contribution of Sheikh-Disciple Communication to the Writing Tradition: Molla Zahir Tendureki's Diwan*
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan TEK.....224

MASALLAR EVRENSEL MİDİR? UKRAYNA VE TÜRK (MUŞ) MASALLARINDAN ÜÇER ÖRNEK ÜZERİNDE BİR KARŞILAŞTIRMA

Nadiya SENÇİLO* - Yılmaz IRMAK**

ÖZET

Geçmişin kültürel fenomenleri ve geleneklerinin araştırılması, bir milletin değerlerinin açığa çıkarılmasına katkıda bulunur. Her halkın kendisine özgü zihniyeti, dünyaya bakışı ve inanç sistemi vardır. Birbirinden uzak bölgelerde yaşayan etnik gruplarının gelenekleri, folklor bileşeninde ve özellikle masallarında kendini gösterir. Farklı ulusların folklorlarında benzer masal temalarının mevcudiyeti, halkları birbirine yaklaştırır ve daha geniş bilimsel araştırmalara kapı aralar. Folklor ve özellikle masal metinleri, Ukrayna ve Türk halklarının karşılaştırmalı çalışmalarının yapılması için değerli bir malzemedir. İki ülke masallarının incelenmesi ve bu inceleme sonrasında halkın bilincinin, değer sisteminin, kuşaktan kuşağa geçen işaretleme ve kodlama sisteminin ortaya konulabilmesi açısından son derece önemlidir.

Ukrayna ve Muş masallarının ana temalarının üslup açısından yapılan analizi sayesinde, masal türünün Ukrayna ve Türk masallarında bir dönüşüm gerçekleşerek ulusal karakterin kalıplaşmış unsurları takip edilebilir. Masal teması, sadece masal tanımının bir yapısal birimi değil ulusal bilincin bir parçası olarak da önem taşır. Bu

* Dr., Milli Havacılık Üniversitesi, Beşeri Bilimler Enstitüsü, Ukrayna Dili ve Kültürü Bölümü, ifyc22@ukr.net.

** Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, yirmak@bingol.edu.tr.

çalışmada; üç Ukrayna ve üç Muş masalının; formel unsular ve motifler bağlamında değerlendirilmesi yapılarak bu masalarda ortak ve farklı olan unsurlara dikkat çekilecektir. Masalların evrensel olması göz önüne alındığında iki ülkenin masallarında birçok unsurun ortak niteliğe sahip olduğu görülecektir.

Anahtar Kelimeler: Ukrayna, Muş, Masal, Formel Unsurlar, Motifler.

ARE THE TALES UNIVERSAL? A COMPARISON ON THREE SAMPLES OF FOLK TALES OF UKRAINE AND MUŞ

ABSTRACT

The examination of cultural phenomena and traditions of the past contributes to the unveiling of value landmarks of a nation. Each nation is characterized by a peculiar mentality, outlook and image of the world. However, the traditions of ethnic groups living in remote territories demonstrate many common features and elements, which are manifested in the folklore component of the nation's culture, in particular in the genre of fairy tale. Similar fairy tale plots are found in the folklore of different nations, which brings them together and provides ground for broader scientific research and the examination of common and purely regional or national features. The study of folklore, in particular the genre of fairy tale, is valuable material for comparative studies of the works of art of the Turkish and the Ukrainian nations. The study of the archetypical domain allows for the description of the profound layer of life reflection in folk art and for the separation of the dominant ideas of consciousness and the nation's system of values as a code sign system passed on from one generation to the next.

The group of Muş fairy tales and Ukrainian folk tales have the same or very similar names, which motivates to their profound study. The analysis of motifs in Muş fairy tales and Ukrainian folk tales as an element of this genre, which, through its modification and transformation in Turkish and Ukrainian fairy tales, helps to trace the archetypes and stereotypes of the national character. The fairy tale motif is not only a unit of the structural description of a fairy tale, but also an element of national identity. The study of the poetics of three Muş fairy tales and three Ukrainian folk tales reveals the main plotlines and motifs, as well as commonalities and differences at the level of genre structure and fairy tale themes.

Key Words: Ukraine, Muş, Tale, Peculiarities, Motifs.